

figes, at dette vilde være for høi Betaling for hans Arbeide; men det har man ikke kunnet tænke sig Muligheden af, at man i Danmark skulde kunne komme til at give en Embedsmand 18—20,000 Rd. om Aaret. Derimod tillader man ham at gaae over i en privat Fabrikation, og saa betaler man ham og hans Compagnon igjennem høie Priser paa Maskiner maastee flere Gange 18—20,000 Rd.; derpaa sees der ikke saa nøie. Men, siger Finantsudvalgets ærede Ordfører, det er en stor Misforstaaelse, at noget Saadant har kunnet eksistere som det dobbelte Forhold, hvorover der har været ført Anke; Hr. Wain er ingenlunde Dommer over, hvad han som Fabrikant leverer, og der blev strax, da Ministeriet i 1865 gav ham Tilladelse til at forbinde en privat og en offentlig Virksomhed, taget Forsigtighedsforanstaltninger derimod. Heri tager Finantsudvalgets ærede Ordfører fuldstændigt Feil. Denne Bestemmelse er først truffen længe efter, at Tilladelsen gaves; den er først truffen, efterat flere af de Ting ere foresaldne, der have tjent til at begrunde Ankerne; den skrives sig først fra ifjor, fra 1867. Under den Skrivelse af Juni 1866 fra Constructions- og Regleringscommissionen — som jeg paany indtrængende beider det ærede Finantsudvalg at foranstalte trykt for os i Forbindelse med de andre Actstykker, som det finder at maatte føie til for at give et Billede af Sagen — findes Hr. Wains Navn og egenhændige Underskrift. Hvorledes vil man da kunne sige, at denne Mand ikke er Dommer over sit eget Arbeide, naar han sidder i den Constructionscommission, der skal afgive et Skjøn over, hvorvidt de af ham tilbudte Arbeider ere antagelige eller ikke? Det er mig usatteligt. Hvis man vil sige, at han jo sidder sammen der med flere andre Medlemmer, saa skal jeg med stor Fornøielse indrømme dette; men saa maa man til Gjengæld huske paa, i hvilken Grad hans „Uundværlighed“ er bleven betonet. Men hvad følger af denne Uundværlighed? Deraf følger dette, at han maa have en stor og væsentlig Indflydelse paa de Officerer, som skulle tage Bestemmelsen om disse Ting. Thi hvorfor er Hr. Wain „uundværlig“ for Værftet? Fordi de Officerer, der

staae ved hans Side, og som tildeels ere hans Foresatte, ikke ere istand til at udføre, hvad han kan udføre. Og hvad følger saa igjen deraf? Dette, at han maa have en overveienende Indflydelse paa disse Mænds Dom og Opfattelse. Derfor siger jeg, at det har været en stor Feil, at en saadan Mand har kunnet sidde i sin Egenstab af Statsembedsmand og være Dommer eller Meddommer — for at bruge et Udtryk, som i alt Fald Ingen skal kunne gjøre Indsigelse imod — over sit eget Tilbud som Fabrikant. Men der er desuden endnu en Omstændighed, som jeg beider vel lagt Mærke til. Den ærede Ordfører lagde stærkt Estertryk paa, at Contracter med fremmede Fabrikanter ere heller ikke mere detailleerede eller specificerede end de Contracter, som vare sluttede med dette Firma. Jeg skal ikke bestride dette, men jeg skal da gjøre opmærksom paa, at der dog er en stor Forskel, thi naar man har siddende her hjemme en Mand som Hr. Wain til at undersøge det Arbeide, der leveres fra fremmede Fabrikanter, og hvori han ikke er interesseret, saa har man en Garanti, der bortfalder i det Dieblik, den samme Mand skal undersøge en Maskine, der kommer fra ham selv; er det ikke klart? (Ordføreren: Det skal han ikke!) Ja, naar han ikke skal det, hvori bestaaer da hans Uundværlighed som Statsembedsmænd? Eller er ikke Forholdet i Virkeligheden dette, at naar en Maskine skal udføres til Orlogsværftet i denne private Fabrik, saa gjøres Tegningerne dertil paa Statens Orlogsværft, af Statens Embedsmænd og af Statens Tegnere, og derpaa udføres den i den private Fabrik? Jeg spørger: Er dette ikke Forholdet? Jo, dette er det aldeles Gjennemgaaende; hver Gang, der har været udført en Dampmaskine til et Krigsskib, har Forholdet været dette, at paa Statens Værft er Tegningen gjort for den private Fabrik, hvorimod det ved alle de fremmede Tilbud, vi have saaet, selvfølgelig har været Tilfældet, at Tegningen er bleven præsteret af det fremmede Firma. Er det dog nu ikke klart, at man altsaa herved er kommen til at combinere netop de Møngler, som findes ved en kongelig og en privat Fabrik? Den ærede Ordfører sagde, at man vilde undgaae at have en Statsfabrik